

Економіка України у дзеркалі стратегічних цілей Національного банку

Чим займається сучасний центральний банк?

Стабільність цін
(монетарна
політика)

Фінансова
стабільність
(банк банків, мікро- і
макропруденційний
нагляд)

Міжнародні
резерви

Економічний
розвиток
країни

Готівковий та
безготівковий обіг

Історія Національного банку України

1917 – 1921 роки	Діяльність Українського державного банку
1991 рік	Створення центробанку незалежної держави – Національного банку України
1993 рік	Створення Системи електронних платежів
1996 рік	Грошова реформа: запровадження української гривні
1999 рік	Ухвалення Закону "Про Національний Банк України"
2000 рік	Ухвалення нового Закону "Про банки та банківську діяльність"
2012 рік	Повний перехід Національного банку України на МСФЗ
2014 рік	Початок трансформації НБУ у повноправного учасника європейської спільноти центробанків
2018 рік	Ухвалення стратегії Національного банку України

36 функцій

згідно з Законом України
«Про Національний банк України»

Серед яких головні

- забезпечення стабільності грошової одиниці України, зважаючи на пріоритетність досягнення та підтримки цінової стабільності в державі;
- сприяння фінансовій стабільності, зокрема стабільності банківської системи;
- сприяння дотриманню стійких темпів економічного зростання;
- визначення та впровадження грошово-кредитної політики;
- монопольна емісія національної валюти України та організація готівково-грошового обігу тощо

Національний банк України – це

Персонал

- 3 295 співробітників Центрального апарату
- 1 257 співробітників Банкотно-монетного двору.

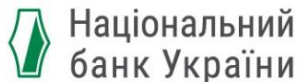
Ми регулюємо

- 76 банків,
- 83 небанківських фінансових установ,
- 10 інкасаторських компаній,
- 46 платіжних систем,
- 28 оператора послуг платіжної інфраструктури,
- 24 банки – емітенти електронних грошей.

Міжнародне співробітництво

- членство у 9 галузевих об'єднаннях, ініціативах та організаціях,
- імплементація більше 20 актів права ЄС за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС,
- угоди про співробітництво з центральними банками 38 країн світу.

Візія, місія та цінності Національного банку визначаються інтересами суспільства у довгостроковій перспективі

Національний банк України

СТРАТЕГІЧНА ІДЕЯ

Національний банк України – це сучасний, відкритий і незалежний центральний банк, який має довіру суспільства та інтегрований до європейської спільноти центробанків

ВІЗІЯ

Стабільна, прозора та ефективна банківська система

Відновлення кредитування

Низька та стабільна інфляція

Ефективне регулювання фінансового сектору

Вільний рух капіталу

Фінансова інклюзія

Сучасний, відкритий, незалежний, ефективний центральний банк

ЦІЛІ

МІСІЯ

Забезпечення цінової та фінансової стабільності з метою сприяння сталому економічному розвитку України

ЦІННОСТІ

ПАТРІОТИЗМ

ПРОФЕСІЙНІСТЬ

ПРОЗОРИСТЬ

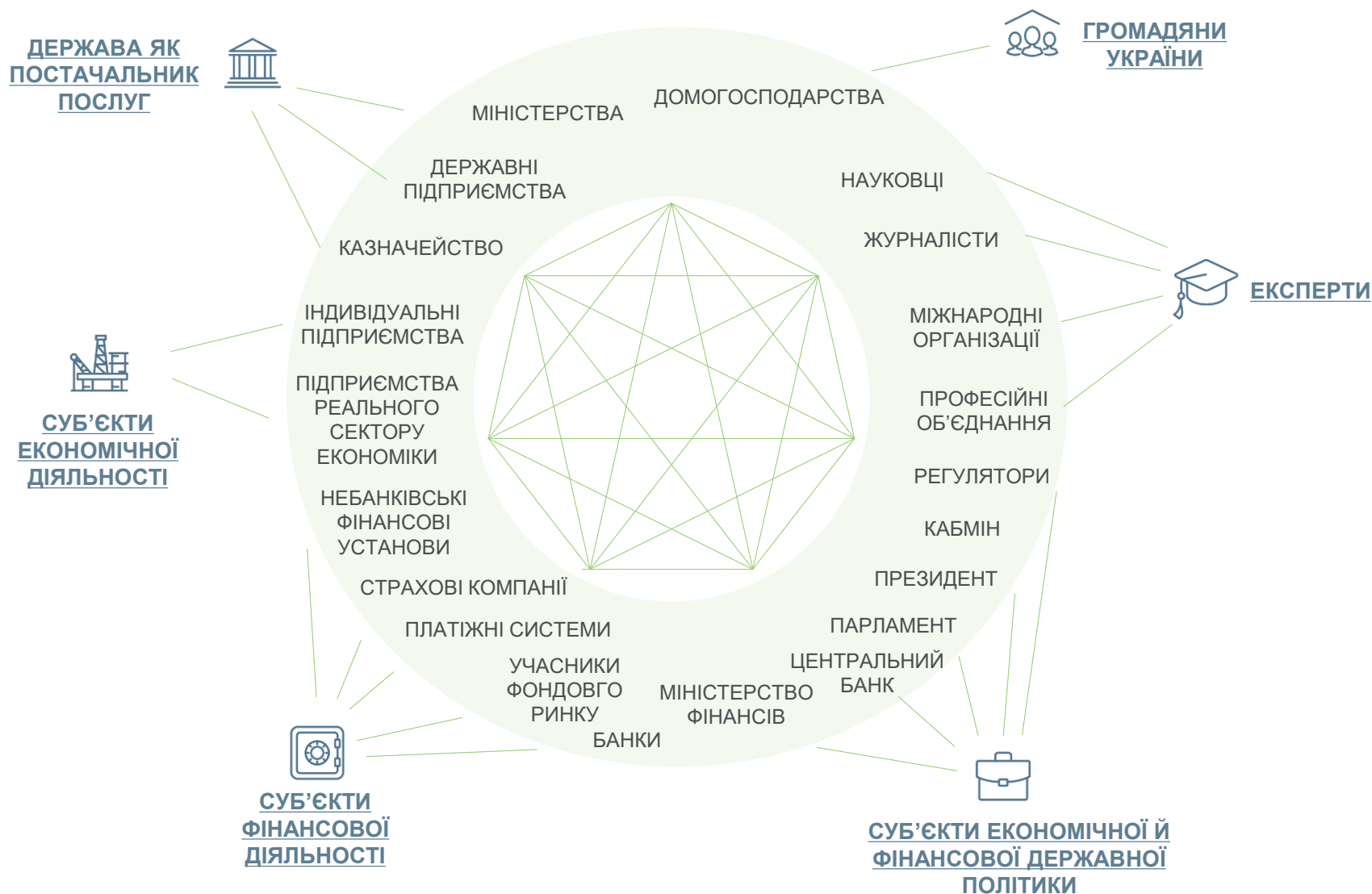

ПОРЯДНІСТЬ

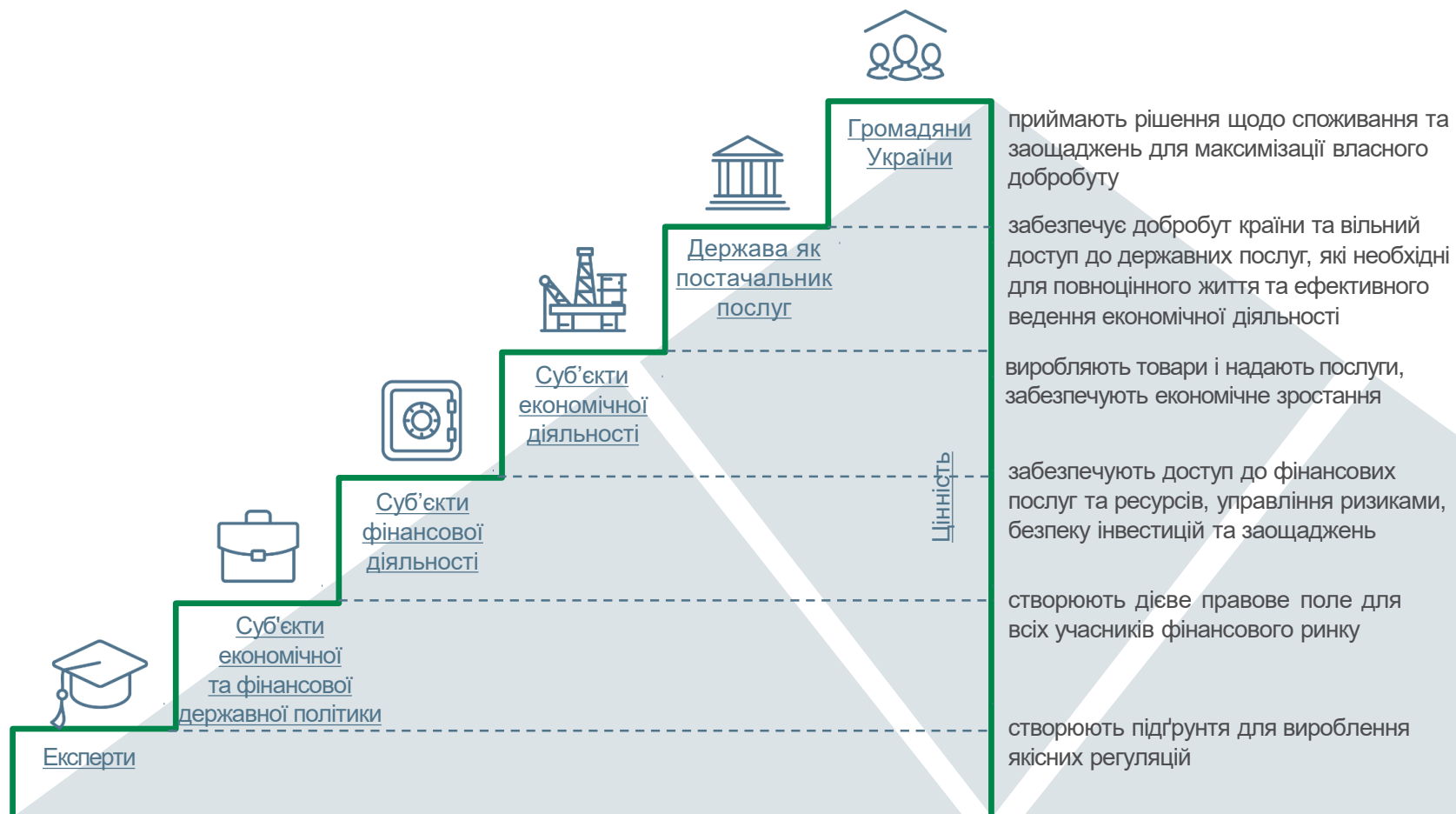

ПАРТНЕРСТВО

Головна мета діяльності НБУ - побудова та розвиток ефективної і стабільної фінансової екосистеми

Основний меседж стратегії НБУ – створення цінності для Клієнта

Основні досягнення Національного банку (2014-2019)

- Дієва монетарна політика – режим інфляційного таргетування
- Місія Національного банку – забезпечення цінової та фінансової стабільності
- Перехід до гнучкого курсоутворення
- Збільшення міжнародних резервів: з 5,6 млрд дол. (березень 2015 р.) до 20,4 млрд дол. (вересень 2019 р.)
- Посилена співпраця з ключовими міжнародними партнерами: МВФ, СБ, ЄБРР
- Приборкана інфляція: з 43,3% у 2015 р. до 7,5% у вересні 2019 р.
- Очищена банківська система: прозора на 100%, із рекордним прибутком банків за 3 квартали 2019 року – 48 млрд грн
- Успішна трансформація Національного банку як інституту
- Відкритий та зрозумілий суспільству банк: переможець категорії «Прозорість» серед центральних банків Central Banking Awards

Монетарна політика НБУ спрямована на забезпечення цінової стабільності на основі режиму інфляційного таргетування

Принципи монетарної політики

Пріоритетність досягнення та підтримки цінової стабільності

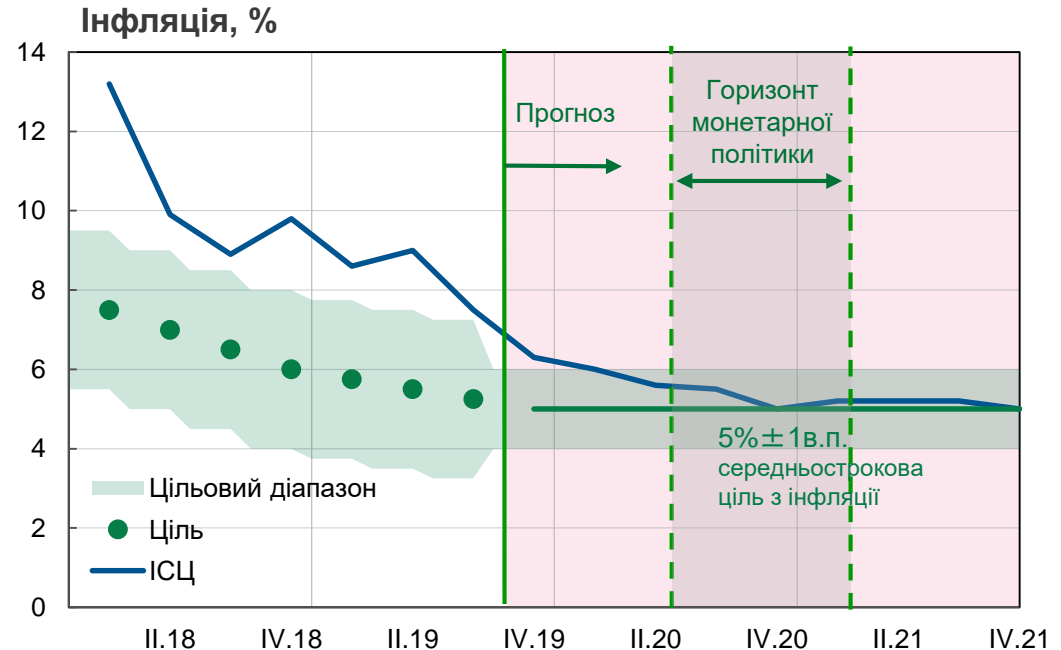
Ключова (облікова) ставка – основний інструмент політики

Ухвалення рішень, зважаючи на середньо- та довгострокових цілей

Дотримання режиму плаваючого обмінного курсу

Прозорість та підзвітність діяльності НБУ

Незалежність НБУ

Джерело: Інфляційний звіт, жовтень 2019.

- Інфляційні цілі після їх оголошення не можуть бути змінені
- Натомість НБУ змінює облікову ставку для того, щоб наблизити інфляцію до цілі
- НБУ очікує, що інфляція знизиться до 6,3% на кінець 2019 року, на початку 2020 року увійде в цільовий діапазон та наприкінці року досягне середньострокової цілі 5%

Ключові макроекономічні показники (Інфляційний звіт, жовтень 2019 року)

	2018 факт	2019 прогноз НБУ	2020 прогноз НБУ	2021 прогноз НБУ
Реальний ВВП, зміна, %	3.3	3.5	3.5	4.0
Номінальний ВВП, млрд грн	3 559	4020	4420	4850
Інфляція, р/р, %	9.8	6.3	5.0	5.0
Базова інфляція, р/р, %	8.7	5.3	3.7	3.8
Поточний рахунок, млрд дол. США	-4.4	-4.3	-5.3	-6.9
% ВВП	-3.3	-2.9	-3.3	-4.0
Платіжний баланс (зведений), млрд дол. США	2.9	2.6	0.6	-1.1
Міжнародні резерви, млрд дол. США	20.8	22.9	23.9	23.0

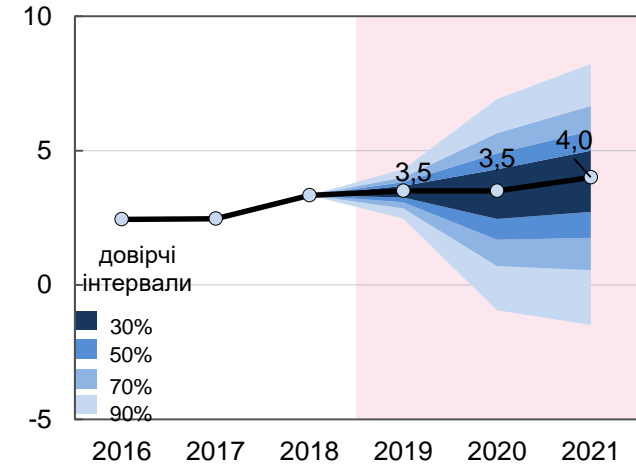
Основні макроекономічні ризики

Основним ризиком є відтермінування укладання нової програми співпраці з МВФ та посилення загроз для макрофінансової стабільності, насамперед внаслідок рішень українських судів.

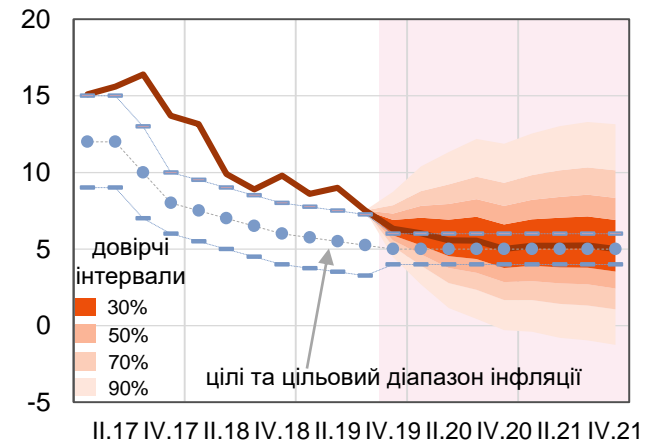
Інші актуальні ризики:

- повне припинення транзиту газу з Росії територією України
- посилення торговельних війн та підвищення турбулентності на глобальних фінансових ринках
- ескалація військового конфлікту та нові торговельні обмеження з боку Росії

Прогноз реального ВВП, % р/р

Прогноз ІСЦ та інфляційні цілі, % р/р

Джерело: Інфляційний звіт, жовтень 2019.

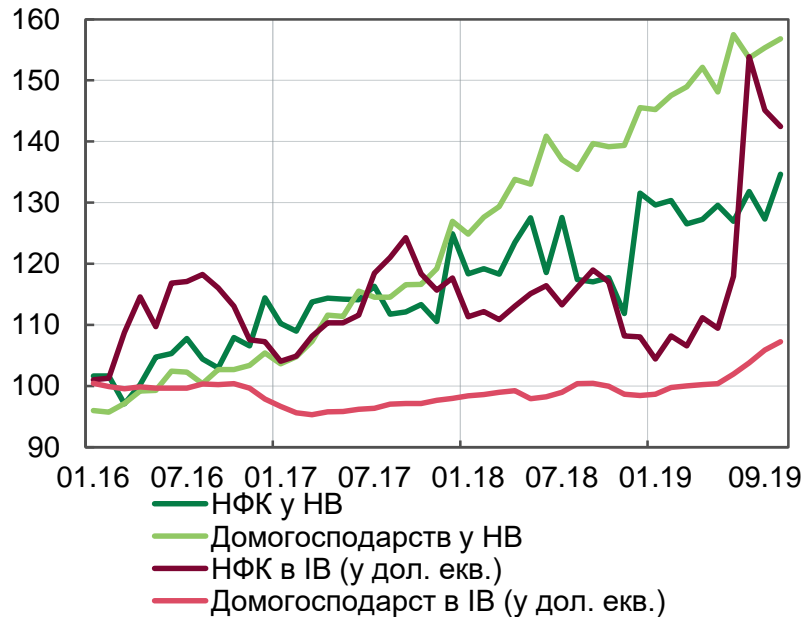
Етапи трансформації банківського сектору

Триває відновлення банківської системи

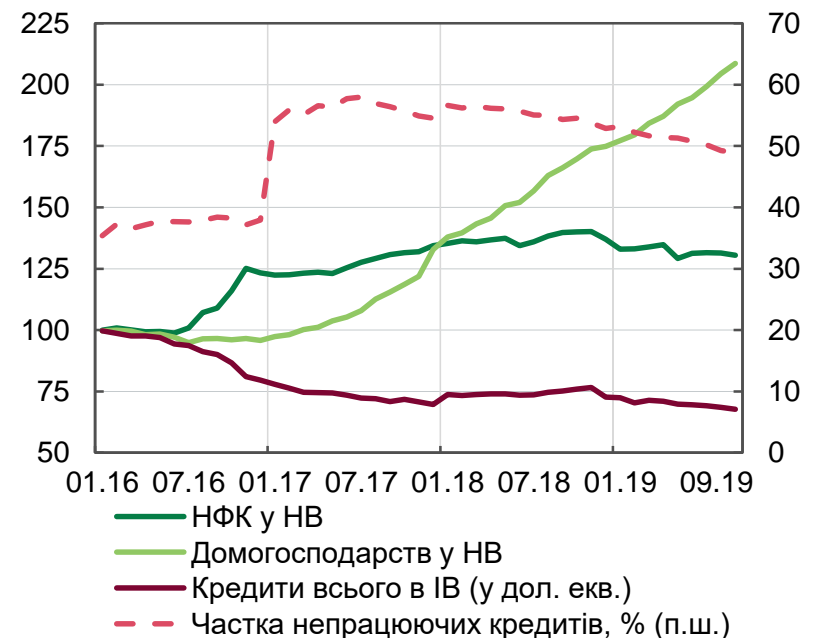
Депозити, 12.2015=100%

НФК – нефінансові корпорації; ІВ – іноземна валюта; НВ – національна валюта

Джерело: НБУ

Кредити, 12.2015=100%

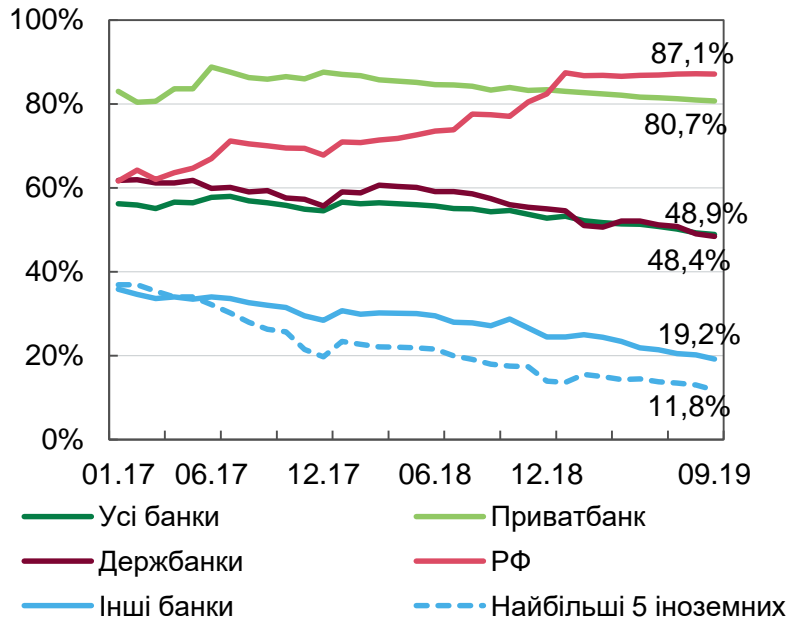
Джерело: НБУ

- Споживчі кредити зростають швидкими темпами. Банківське кредитування корпоративного сектора стримує значна частка непрацюючих кредитів
- Висока частка NPL – результат зміни в методології (на початку 2017 року), втрати активів у Криму та на сході, кредитного (у т.ч. у іноземній валюті) буму 2005-2008 років. Частка NPL поступово знижується завдяки зростанню нового портфелю кредитів
- Стійке зростання номінальних заробітних плат, привабливі процентні ставки та покращення інфляційних очікувань сприяли припливу депозитів

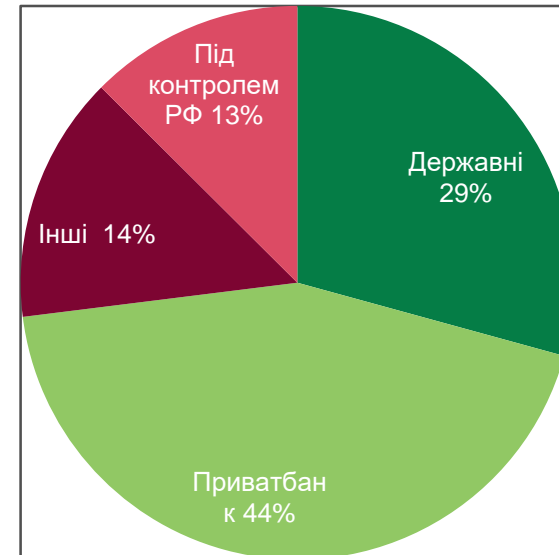

Частка непрацюючих скорочується повільно

Частка непрацюючих кредитів, %

Розподіл обсягу непрацюючих кредитів станом на 01.10.2019

Джерело: НБУ

- Основний фактор зниження частки NPL – активне роздрібне кредитування
- 86% непрацюючих кредитів зосереджено в державних банках України та РФ
  - Від початку 2019 року скорочення частки NPL демонстрували держбанки через низку реструктуризацій
- Решта банків демонструють прогрес (частка NPL на кінець 2018 року – 19%)
- Найнижча частка NPL у найбільших 5 іноземних банків (12%)
- Рівень покриття резервами непрацюючих кредитів – 93% (всі резерви/NPL)

Відновлення кредитування

Законопроект 6027-д

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування»

Посилено захист прав кредиторів –
ухвалено відповідний Закон

Розпочато роботу кредитного
реєстру Національного банку

Дозволить зменшити ризики для банківських установ при здійсненні кредитних операцій

Результат:
Банки охочіше надаватимуть кредити клієнтам

Полегшить доступ суб'єктів господарювання та фізичних осіб до користування банківськими позиками

Результат:
Надасть стимули для розвитку економіки

Усуне прогалини в законодавстві, які використовуються, аби не повертати борги чи уникати відповідальності за їх неповернення

Результат:
сприятиме розвитку ринкових відносин та зникненню «схем»

Ефективне регулювання фінансового сектору

12 вересня ухвалений закон щодо майбутнього регулювання небанківського фінансового сектору

- регулює діяльність страхових компаній, кредитних спілок, ломбардів, лізингових та факторингових та інших фінансових компаній;
- окреслює підходи до сегментації ринку, ліцензування, пруденційного нагляду, звітування, перевірок та корпоративного управління.

Цілі:

- розширення можливостей із забезпечення фінансової стабільності;
- максимальний захист споживачів фінансових послуг небанківського фінринку.

Головні новації:

- ризик-орієнтований підхід;
- впровадження стандартів корпоративного управління;
- наближення до європейських практик.

Закон «Про валюту і валютні операції» – це...

«Безвіз» для капіталу: свобода для бізнесу та населення самостійно вирішувати, коли і як проводити валютні операції, без обмежень чи необхідності отримувати дозвіл регулятора

Можливість для пришвидшення валютної лібералізації: одночасно із введенням в дію Закону буде скасовано низку болісних обмежень

Просте, прозоре та несуперечливе валютне регулювання як крок до покращення інвестиційного клімату

Запорука фінансової стабільності: інші чинні обмеження Національний банк буде прибирати поступово і обережно за сприятливих макрофінансових умов

Підтвердження спроможності України бути частиною Європи. За Угодою про асоціацію з ЄС Україна зобов'язалася забезпечити вільний рух капіталу

Здатність Національного банку попереджати і долати фінансові кризи незалежно від їх природи та створювати умови для стійкого економічного зростання на довгі роки

Дякуємо Верховній Раді України за підтримку
#Radavote4reforms

Закон «Про валюту і валютні операції» набув чинності. Що далі?

Закон «Про валюту і валютні операції» дає Україні можливість здійснити довгоочікуваний перехід від застарілого, репресивного та заплутаного валютного регулювання до свободи проведення валютних операцій без обмежень

ЗУ «Про валюту і валютні операції» та нові НПА

Що змінилося одразу?

- **тотальний валютний контроль** замінено **ризик-орієнтованим наглядом** за принципом «менше ризиків – менше уваги, більше ризиків – більше уваги»;
- **скасовано валютний нагляд** для експортно-імпортних операцій до 150 тис. грн;
- **граничний строк** здійснення розрахунків за експортно-імпортними контрактами **збільшено вдвічі** - до 365 днів;
- **скасована вимога** щодо попереднього **резервування бізнесом коштів** у гривні для подальшої купівлі валюти (режим T+1);
- норма **обов'язкового продажу** валютних надходжень бізнесом знижена з 50% до **30%** (з 01.03.2019).
- скасовано **індивідуальні ліцензії** для інвестування за кордон, замість них – система е-лімітів;
- **дозволяється вільне використання рахунків** юридичних осіб за кордоном;
- **дозволяється здійснення операцій** за рахунками юридичних **осіб-нерезидентів** у банках України;
- **скасовуються санкції** у вигляді припинення зовнішньоекономічної діяльності за порушення строків розрахунків;
- **скасовуються процедура** реєстрації зовнішніх запозичень і обмеження на їх дострокове погашення;
- **дозволяється online-купівля іноземної валюти** фізичними особами – аналогічно до ліміту купівлі готівкової валюти (зараз до 150 тис. грн. на день в еквіваленті).

ЗУ «Про валюту і валютні операції»: процес лібералізації триває

Поступове скасування обмежень

- **скасовано обов'язковий продаж валютних надходжень** (з 20.06.2019);
- **скасовано ліміт на фінансування власних закордонних представництв та інших відокремлених підрозділів юридичних осіб** (з 02.07.2019);
- **скасовано ліміти на репатріацію інвестицій та дивідендів** (з 10.07.2019);
- **скасовано валютний нагляд за дотриманням граничних строків розрахунків для експорту робіт, послуг та прав інтелектуальної власності, а також низки операцій з експорту та імпорту товарів** (з 16.05.2019);
- **скасовано обмеження на купівлю іноземної валюти юридичними особами за рахунок кредитних коштів у гривні** (з 08.08.2019);
- **вжито заходи для спрощення процесу інвестування в облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) для іноземних інвесторів: дозволено банкам надавати нерезидентам короткострокове (до 14 днів) фінансування у гривні, а також проводити відповідні операції на умовах форвард та своп** (з 14.06.2019);
- **скасовано обмеження по сумі на купівлю іноземної валюти і банківських металів фізичними особами** (з 05.11.2019).

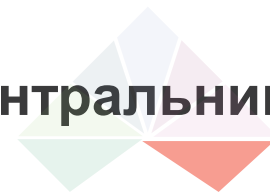

Впроваджено можливість дистанційного відкриття банківських рахунків за допомогою BankID

Створено умови для переходу банків на безпаперові технології

Забезпечено суттєвий розвиток Національної платіжної системи «Український платіжний простір»

Розширено мережу терміналів, які приймають картки національної платіжної системи ПРОСТІР (95% терміналів)

Схвалено середньострокову Стратегію Національного Банку

Здійснено перехід Національного банку та банківської системи на міжнародний стандарт фінансової звітності

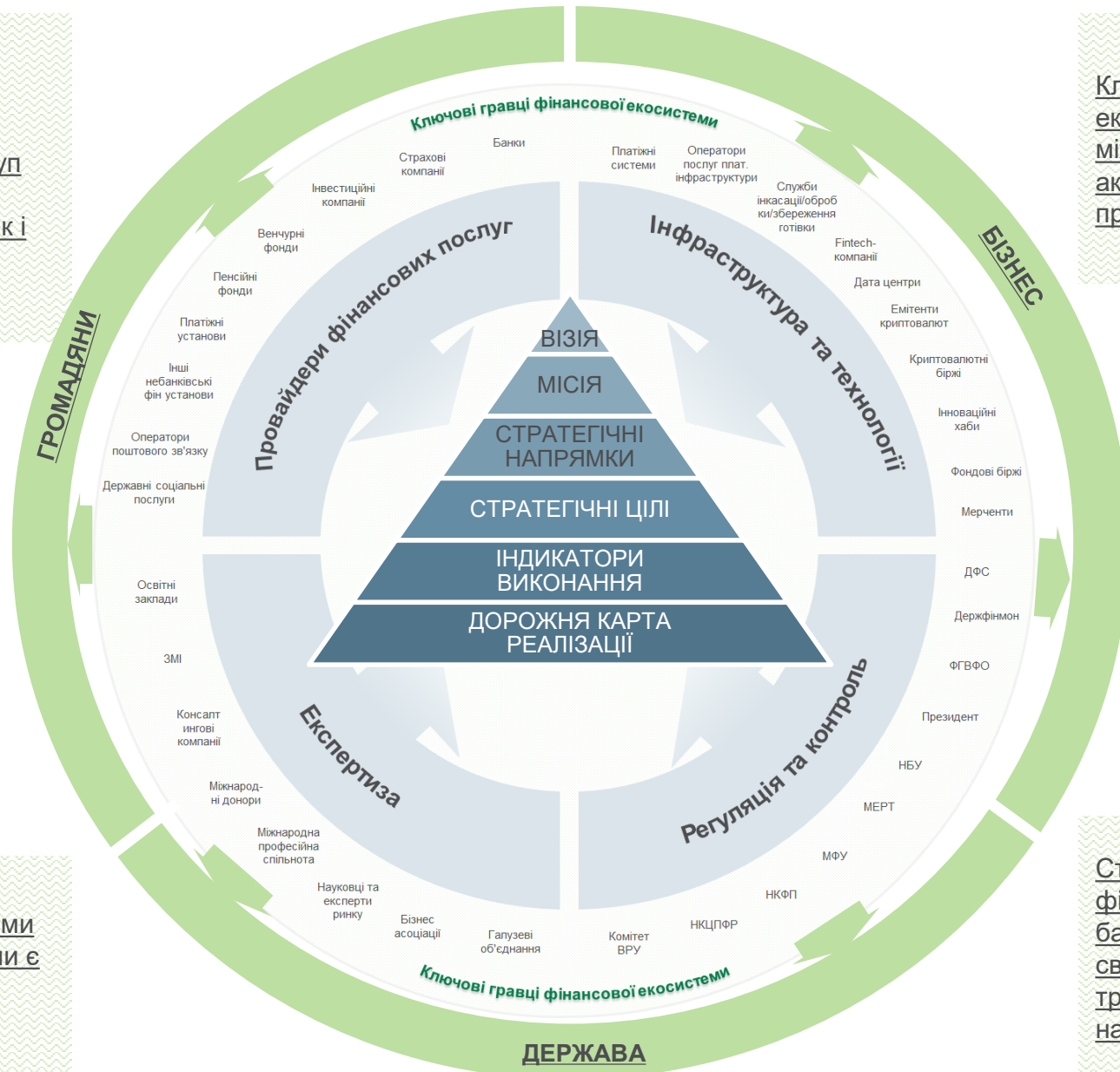
Участь у розробці та активне використання системи онлайн-закупівель ProZorro

Фінансова Екосистема України

Стратегія розвитку фінансового сектору враховує теперішні і майбутні потреби представників всіх груп екосистеми, як споживачів послуг, так і ключових гравців, що приймають участь у створенні цих послуг

Ключові гравці екосистеми взаємодіють між собою, створюючи актуальні сервіси та продукти для споживачів

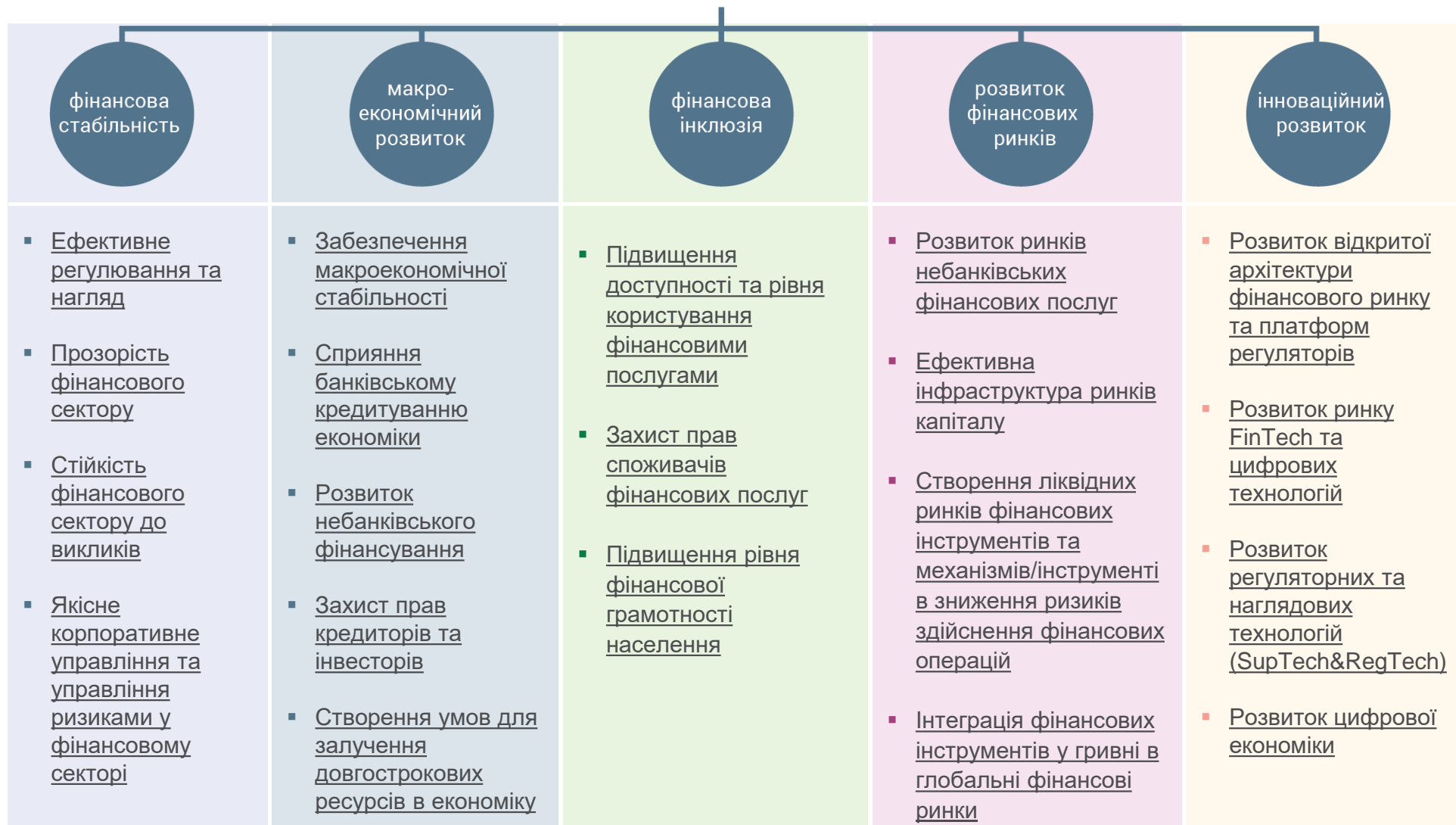

Кінцевими споживачами фінансової екосистеми є держава, бізнес та громадяни

Стратегія розвитку фінансового сектору базується на глобальних світових трендах та трендах розвитку національної економіки

Стратегічні напрями та цілі розвитку фінансового сектору України до 2025 року

Пріоритети на майбутнє

Зниження інфляції до 5% у середньостроковій перспективі

Стійкість банківської системи до макроекономічних шоків та системних ризиків

Продовження валютної лібералізації

Організація процесу управління непрацюючими активами

Розбудова ринків капіталу у відповідності до міжнародних стандартів

Посилення захисту прав споживачів фінансових послуг

Підвищення довіри стейкхолдерів до Національного банку

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)